

استفتائات جدید (دی ماه) - 1 / دی / 1403

راه رفتن هنگام اذان و اقامه

سؤال 1: آیا هنگام اذان و اقامه، باید بی حرکت بود و طمأنینه کامل داشت یا می توان حرکت کرد و راه رفت؟

جواب: راه رفتن اشکال ندارد؛ هر چند مستحب است هنگام گفتن اذان و اقامه رو به قبله بایستد و هنگام گفتن اقامه بدن آرام باشد.

تعیین جنسیت جنین

سؤال 2: آیا تعیین جنسیت جنین از طریق انجام عمل IVF و مانند آن اشکال دارد؟

جواب: تعیین جنسیت به خودی خود اشکال ندارد؛ ولی باید از مقدمات حرام (مثل نگاه و لمس حرام) اجتناب شود.

مالکیت معنوی

سؤال 3: کسی از طریق تولید پادپخش (پادکست)، خلاصه کتابی را به زبان ساده توضیح می دهد، آیا گوش دادن به آن اشکال دارد؟

جواب: اگر احتمال قابل توجهی داده شود که از صاحبان اثر اجازه گرفته شده، اشکال ندارد، در غیر این صورت، بنابر احتیاط واجب جایز نیست. البته رعایت قوانین و مقررات مربوطه لازم است.

تغییر کاربری وقف

سؤال 4: زمینی که وقف قبرستان شده و کسی در آنجا دفن نشده است، آیا برگزاری مراسم دینی، مذهبی و ملی و احداث سرویس بهداشتی و انباری در زمین مذکور، جایز است؟

جواب: برپایی مراسم در آن مکان به صورتی که مانع دفن نباشد به خودی خود اشکال ندارد؛ اما هر گونه اقدامی که تغییر کاربری محسوب شود (مثل ساخت سرویس بهداشتی و انبار) جایز نیست.

ملاک تبعیت از امام جماعت

سؤال 5: ملاک تبعیت از امام جماعت چیست؟ مثلاً اگر مأموم قنوت خود را طولانی کند و دیرتر از امام جماعت به رکوع رود آیا جماعت وی باطل می شود؟

جواب: ملاک صدق عرفی تبعیت است. در فرض مذکور اگر به رکوع امام نرسد یا اگر هم برسد آنقدر فاصله شود که تبعیت صدق نکند، نماز مأموم فرادا می شود؛ ولی اگر با وجود رعایت تبعیت عرفی رکوع امام آنقدر سریع باشد که مخلّ به صدق تبعیت نشود، نماز جماعت او صحیح است.

استفاده از اموال مسجد در هیأت

سؤال 6: آیا استفاده از اموال مسجد به صورت امانت در هیأت جایز است؟

جواب: متولی مجاز است متعلقات غیر وقفی مسجد را در صورت صلاحدید در مصارف همسو با اهداف مسجد (مانند اقامه عزای حضرت سید الشهدا علیه السلام یا جلسه تلاوت قرآن کریم) به خارج از مسجد عاریه دهد.

مسئولیت پرستاران نسبت انجام فرائض دینی بیمار

سؤال 7: بسیاری از پرستاران نسبت به ادای فرایض بیماران مراقبت کامل ندارند؛ مثلاً کمک به بیمار جهت وضو ساختن، تیمم و وضعیت نماز بیمار... در صورتی که بیمار همراه نداشته و نیازمند کمک است، آیا پرستار یا کادر خدماتی بیمارستان مسئول نمی باشد؟

جواب: کمک کردن در موارد ذکر شده که باعث می شود بیمار معذور از معذور بودن خارج شود بر دیگری لازم نیست؛ ولی خود مکلف در صورت امکان بدون مشقت، باید از دیگران ولو پرستار، کمک بگیرد. البته اگر قوانین و مقررات مربوطه در این زمینه تکلیفی را بر عهده پرستار گذاشته باشد، باید مطابق آن عمل شود.

تبعیت از امام جماعت در افعال نماز

سؤال 8: اگر مأموم سهواً زودتر از امام جماعت سر از رکوع بردارد تکلیف چیست و اگر به رکوع برنگردد، آیا نماز باطل است؟

جواب: اگر سهواً پیش از امام سر از رکوع بردارد، چنانچه امام هنوز در رکوع باشد باید به رکوع برگردد و زیاد شدن رکن، نماز را باطل نمی کند؛ ولی اگر به رکوع برود و پیش از رسیدن به حد رکوع، امام سر از رکوع بردارد، نماز باطل است و اگر سهواً پیش از امام، سر از رکوع بردارد و سهواً یا به خیال نرسیدن به رکوع امام برنگردد، نمازش صحیح است.

وصیت به تقسیم ارث بین بعضی از ورثه

سؤال 9: اگر پدر هنگام حیات وصیت کند که مثلاً خانه مسکونی او (که بیش از ثلث او محسوب می شود) برای همسرش باشد و ورثه از آن سهمی نداشته باشند، در صورت قبول بقیه ورثه، چنین وصیتی بعد از فوت اعتبار دارد و ورثه از آن خانه سهمی ندارند؟

جواب: در صورت قبول ورثه، قبل یا بعد از فوت پدر، خانه برای مادر محسوب می شود و وراثت دیگر از آن سهمی ندارند.

کودک نابالغ و اتصال در جماعت

سؤال 10: در رساله آمده است که «اگر واسطه اتصال در جماعت، کودک نابالغ باشد، چنانچه بدانند نماز او صحیح است، می توانند اقتدا کنند و به جماعت نماز بخوانند.» از کجا بدانیم که نماز وی صحیح است؟

جواب: همین که به حسب ظاهر افعال و اذکار نماز را درست انجام می دهد، کفایت می کند.

شبیه سازی صوت دیگران توسط هوش مصنوعی

سؤال 11: صدای اموات با استفاده از هوش مصنوعی، شبیه سازی شده و گفتارهای جدیدی از آنها تولید می شود، آیا این کار، جایز است و یا نیاز به رضایت از اولیای میت دارد؟

جواب: اگر تولید آن مفسده داشته باشد یا به میت نسبت داده شود، جایز نیست و رضایت اولیا، اثر ندارد.